

[P. M. Dam.]

kelig store fartøjer til at kunne drive havfiskeri i fjerntliggende farvande. Men englænderne og andre fremmede fiskerinationer anskaffede efterhånden større og større fiskerfartøjer, og en skønne dag så mån nogle af disse skibe søge til de færøske fiskerfelter. Det drejede sig særlig om skotske og shetlandske fiskerskibe.

Men færøske fiskere protesterede straks, og det lykkedes den danske konge at komme dem til hjælp. Han fik en overenskomst i stand med kong Jacob den Første af Skotland, hvorefter de respektive skotske og shetlandske fiskerskibe skulle respektere de færøske fiskebanker som hørende de færøske fiskere til som nødvendige for færingernes eksistens på samme måde, som f. eks. jorden er det for indbyggerne i de respektive landbrugslande. De fremmede fiskere skulle ikke have lov til at komme nærmere Færøerne for at drive fiskeri, end at fiskerne fra en fiskerbåd var i stand til at se land og orientere sig for at kunne finde de forskellige „mid“ — steder, hvor fisken opholder sig. Denne ordning, mener vor på dette område særlig historisk kyn-dige, dommerfuldmægtig Nolsøe, varede ca. 200 år.

Så kommer der imidlertid en tid, hvor de fiskeriretligge territoriale forhold flyder eller befinder sig i et tomrum på grund af mangel på interesse.

Da så det engelske havfiskeri kommer ind i den eksplosive udvikling af en trawlerflåde bestemt til fiskeri på fjernereliggende fiskebanker og man i 1901 går med til konventionen, der sætter fiskeriterritoriet til 3 sømil, kommer det færøske hjemmefiskeri ud for en hensynsløs aggression fra de fremmede nationers side, en aggression, der blev dødbringende for det. Hundretdvis af fremmede trawlere samledes på vore fiskefelter. Ved deres rovfiskeri ødelagde de fiskebestanden og generede det færøske hjemmefiskeri. Resultatet af de fremmede skibes trawlfiskeri blev det sørgelige, at færingerne blev tvunget til at søge andre steder hen for at drive fiskeri. Men det kunne ikke gøres med deres små fiskerbåde. De måtte have større fartøjer. Trawlere af den størrelse, som englænderne var gået over til at bruge, kunne de ikke magte, de var for dyre. Man havde ikke penge.

Forinden anskaffelsen af damptrawlerne havde englænderne, skotterne og shetlænderne fisket med de såkaldte smaks, store kuttere. Efter at de var gået over til trawlfiskeriet, ville de gerne af med disse skibe. For en billig penge kunne færingerne købe dem, og da de kunne anvendes til håndlinefiskeri og var store nok til fiskeri ved f. eks. Island, blev en del af dem købt af færingerne. I de senere år har man fisket med dem også ved Grønland og Bjørnøen og på andre fjerntliggende fangstfelter. Det er disse kuttere, der den dag i dag udgør størstedelen af vor fiskerflåde. Når man får at vide, at mange af dem blev bygget i det forrige århundrede, kan man slutte sig til, at de med hensyn til styrke, aptering og anvendelighed i det hele taget, således som nutiden kræver det, lader meget tilbage at ønske. Man havde dog inden sidste verdenskrig suppleret vor fiskerflåde med nogle store skonnerter, nogle ældre engelske trawlere og nogle langline- og snurrevodsbåde. Anskaffelsen af disse skibe kan forsvares, eftersom vore fiskere manglede skibe for overhovedet at kunne komme til at arbejde, og eftersom vi manglede midlerne til at gå i gang med anskaffelsen af de, som det senere har vist sig, helt rigtige store, moderne dieseltrawlere eller oliefyrede trawlere, svarende til dem, man i sin tid hernede byggede til Spanien. De anskaffede skibe kan dog selvfølgelig ikke betragtes som andet end en nødhjælp, ikke som et led i en tidssvarende fornyelse af vor havgående fiskerflåde. Med hensyn til anskaffelse af fiskerfartøjer har vi måttet sande, at det er dyrt at være fattig.

Under krigen gik en trediedel af vor fiskerflåde tabt. Den kendsgerning, at vor fiskerflåde var forældet og urentabel, og at den var blevet så stærkt reduceret, at vi som følge deraf i en uhyggelig grad manglede skibe for at kunne beskæftige vore fiskere, måtte gøre det indlysende for enhver, at færingernes fornemste og altoverskyggende opgave efter krigen ville være anskaffelsen af de manglende skibe, men det måtte helst blive nye, moderne og tidssvarende skibe.

I erkendelse af situationens alvor og af, at det i allerhøjeste grad ville være nødvendigt, at færingerne stod forberedt og klar til straks efter krigens ophør at gå i gang med fornyelsen og moderniseringen af vor fiskerflåde, udarbejdede det færøske socialdemo-